

«МАРШ (СТРАХОВЫЕ БРОКЕРЫ)» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған қаржы есептілігі және Тәуелсіз
аудиторлар есебі

«Марш (Страховые Брокеры)»

Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

Мазмұны

Бет

2017 ЖЫЛФЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН ӘЗІРЛЕУ ЖӘНЕ БЕКІТУ
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ТУРАЛЫ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

1

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

2-4

2018 ЖЫЛФЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІ:

Пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп

5

Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есеп

6

Қатысушы капиталындағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

7

Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

8-9

Шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертулер

10-31

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші Шоғырландырылған Қаржы Есептілігін
әзірлеу және Бекіту Жауапкершілігі туралы Басшылық Мәлімдемесі**

Басшылық Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарына (бұдан әрі «ХКЕС» деп аталады) сәйкес 2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша «Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі (бұдан әрі «Компания» деп аталады) мен оның еншілес кәсіпорнының (бұдан әрі «Топ» деп аталады) шоғырландырылған қаржы жағдайын, сонымен қатар осы күні аяқталған жыл іші қызметінің нәтижелерін, ақшалай қаражаттың қозғалысын және қатысушы капиталындағы өзгерістерді айқын көрсететін шоғырландырылған қаржы есептілігін әзірлеуге жауапты болады.

Шоғырландырылған қаржы есептілігін әзірлеу кезінде басшылық төмендегілерге жауапты болады:

- Есеп саясаты қағидаларының дұрыс таңдалуы мен қолданылуын қамтамасыз ету;
- Ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді, ондай ақпараттың орынды болуын, растығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететіндей түрде ұсыну;
- Пайдаланушылар шоғырландырылған қаржы жағдайына және Топ қызметінің шоғырландырылған қаржы нәтижелеріне қандай да бір мәміленің, сонымен қатар оқиғалардың немесе жағдайлардың әсер етуі есептілігін түсінуі үшін ХКЕС талаптарын орындау жеткіліксіз болған жағдайларда қосымша ақпаратты ашу; және
- Топтың болашақта қызметін жалғастыра алу қабілетін бағалау.

Басшылық төмендегілерге де жауапты болады:

- Топтың ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және оның тиімділігі мен сенімділігін қолдау;
- Топ мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сонымен қатар кез келген күні Топтың шоғырландырылған қаржы жағдайы туралы жеткілікті түрде дәл ақпарат беруге және шоғырландырылған қаржы есептілігінің ХКЕС талаптарына сәйкес болуын қамтамасыз етуге болатындағы жүйеде есеп жүргізу;
- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету бойынша ақылға қонымды барлық ықтимал шараларды қолдану; және
- Жосықсыз іс-әрекеттер мен басқа да теріс пайдалану фактілерін анықтау және олардың алдын алу.

Топтың 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші шоғырландырылған қаржы есептілігін басшылық 2018 жылғы 16 сәуірде бекітті.

2018 жылғы 16 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Ирина Ким
Бас бухгалтер

2018 жылғы 16 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігінің Қатысуышының және Басшылығына:

Пікір

Біз 2017 жылғы 31 желтоқсандағы қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептен, осы күні аяқталған жыл іші пайда мен шығын және өзге жиынтық кіріс туралы, қатысуши капиталындағы өзгерістер туралы және ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерінен, сонымен қатар шоғырландырылған қаржы есептілігіне ескертулерден, соның ішінде есеп саясатының негізгі қағидаларына қысқаша шолудан тұратын «Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігінің (бұдан әрі «Топ» деп аталады) қоса берілген шоғырландырылған қаржы есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса берілген шоғырландырылған қаржы есептілігі Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарына («ХКЕС») және Топтың бекітілген есеп саясатына сәйкес 2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша Топтың қаржы жағдайының, сонымен қатар осы күні аяқталған жылдағы қаржы нәтижелері мен ақшалай қаражат қозғалысын барлық маңызды аспектілерде айқын көрсетеді.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз есебіміздің «Шоғырландырылған қаржы есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттаратын бойынша кеңестің Кәсіби бухгалтерлердің әдеп кодексіне сәйкес және Қазақстан Республикасында қаржы есептіліктің аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсізбіз. Сонымен қатар, біз осы талаптармен және Кодекспен белгіленген өзге де әдеп міндеттемелерін орындадық. Біздің ойымызша, біз пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті аудиторлық дәлелдеме алдық.

Басшылықтың және корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалардың шоғырландырылған қаржы есептілік үшін жауапкершілігі

Топ басшылығы шоғырландырылған қаржы есептілікті дайындауға және оның ХКЕС сәйкес шынайы ұсынылуына, сонымен қатар басшылықтың пікірінше алаяқтық немесе қателесуден болатын айтарлықтай бұрмалаушылықтары болмайтын шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға қажет болатын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау барысында басшылық Топтың үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетін бағалауға, қызмет үздіксіздігіне байланысты деректерді тиісті жағдайларда ашып көрсетуге және қызмет үздіксіздігі жорамалы негізінде есептілікті дайындауға жауапты, алайда басшылық Топты таратуға, оның қызметтің тоқтатуға ниеттенген жағдайларды, немесе басшылықтың Топты таратуға немесе қызметтің тоқтатуға баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындаудың бақылауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржы есептіліктің аудиті үшін аудитор жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржы есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қосатын аудиторлық есеп шығару болып табылады. Орынды сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі, бірақ ол ХАС сәйкес жүргізілген аудит барысында мүмкін елеулі бұрмалаушылықтардың анықталуына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтар ықылассыз әрекеттердің немесе қателесудің нәтижесі болуы мүмкін және егер олардың шоғырландырылған қаржы есептілік негізінде қабылданатын қолданушылардың экономикалық шешімдеріне жекеше немесе бірлесіп әсер ете алатыны негізді түрде болжанса, елеулі болып есептеледі.

С сәйкес жүргізілетін аудит аясында біз кәсіби пайымдау қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби күмәншілдік сақтаймыз. Бұған қоса, біз:

- ықылассыз әрекеттер немесе қателесу салдарынан шоғырландырылған қаржы есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. ықылассыз әрекеттер салдарынан елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелі қателесу салдарынан болатын елеулі бұрмаланудың табылмау тәуекелінен жоғары, себебі ықылассыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық, әдейі қалдырып кету, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өту арқылы әрекеттер жасау кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдер әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызды ішкі бақылауларды зерделейміз, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі жайында пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін, сондай-ақ басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызмет үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының занұсылығы туралы тұжырым жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде – Топтың үздіксіз қызмет жалғастыра алатынына елеулі күдік тудырта алатын оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар немесе жоқ екендігі жайлы тұжырым жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар екені туралы тұжырымға келсек, біз аудиторлық есебімізде қаржылық есептіліктегі тиісті ақпарат ашуға назар аудартуымыз керек, немесе ақпарат тиісті түрде ашылмаган болса, пікірімізді модификациялаймыз. Біздің тұжырымдарымыз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделеді. Алайда, келешек оқиғалар немесе жағдайлар Топтың үздіксіз қызметті жалғастыру қабілеттігінен айрылуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржы есептіліктің жалпы ұсынылуын, оның құрылымын және мазмұнын, сонын ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ оның негізі болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы көрсетілуінің қамтамасыз етілуін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржы есептілігі туралы пікірімізді білдіру үшін Топ компанияларының қаржы ақпараты мен олардың қызметі бойынша жеткілікті әрі тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз Топқа аудит жүргізу, оны басқару және оны бақылау үшін жауаптымыз. Біз аудиторлық пікірімізге толық жауаптымыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сонымен қатар аудит барысында анықталған елеулі мәселелер, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабардар етеміз.

<мөр><қолы>
Роман Саттаров
Орындаушы аудитор
2013 жылғы 31 мамырдағы
№ МФ-0000149
аудитордың біліктілік қуәлігі

<қолы>
Марк Смит
Тапсырма бойынша серіктестік
Шотландия лицензияланған
бухгалтерлер институтының
лицензияланған бухгалтері
№ M21857 лицензия
Шотландия, Глазго қ.,

<мөр><қолы>
Нұрлан Бекенов
Бас директоры
«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасында
аудит қызметін жүзеге асыруға арналған
мемлекеттік лицензия
түрі МФЮ-2, № 0000015
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі берген
2006 жылғы 13 қыркүйектегі

2018 жылғы 16 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші

Пайда мен Шығын және өзге Жиынтық Кіріс туралы Шоғырландырылған Есебі
(мың Қазақстандық теңгемен)

	Ескер- тулер	31 желтоқсанда аяқталған жыл	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстар	14	853,329	-	854,770
Басқа табыстар	14	-	-	65
Табыстар жыынтығы		853,329		854,835
Жалпы және әкімшілік шығындар, соның ішінде:	4, 14	(439,638)	(370,308)	
Еңбекақы бойынша шығындар және іссапар шығындары	4, 14	(300,611)	(214,145)	
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссия	4, 14	(57,335)	(45,648)	
Кәсіби қызметтер	4	(25,332)	(47,585)	
Жал бойынша шығындар	4	(16,891)	(16,891)	
Тозу және амортизация	4, 9	(7,326)	(8,102)	
Салықтар, пайдаға салынатын салықты қоспағанда		(453)	(289)	
Құнсыздандыру арналған резервтерді (қалыптастыру)/қалпына келтіру	5	(96)	5,478	
Шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза (залал)/пайда		(939)	8,914	
Шығындар жыынтығы		(440,673)		(355,916)
САЛЫҚ САЛУҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА		412,656	498,919	
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	6	(102,365)	(107,575)	
ТАЗА ПАЙДА		310,291		391,344
ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ЖИЫНТЫҒЫ		310,291		391,344

Басшылық атынан:

Қазақстан, Алматы қаласы

Об Узаки

2018 жылғы 16 сәуір
Казакстан, Алматы қаласы

10-31 беттердегі шоғырландырылған қаржы есептілігіне қатысты ескертулер — осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі.

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша
Қаржы Жағдайы туралы Шоғырландырылған Есеп
(мын Қазақстандық теңгемен)

	Ескертулер	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
АФЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	7	741,748	970,972
Дебиторлық берешек	8, 14	294,222	86,650
Болашақ кезендердің шығындары		3,210	2,805
Ағымдағы пайдаға салынатын салық бойынша талаптар		8,463	5,490
Кейінге қалдырылған салық активтері	6	16,378	5,593
Басқа салық активтері		1,633	2,613
Басқа активтер		5,140	611
Ағымдағы активтер жиынтығы		1,070,794	1,074,734
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:			
Негізгі құралдар	9	17,717	24,668
Материалдық емес активтер	9	1,982	2,185
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		19,699	26,853
АКТИВТЕР ЖИЫНТЫГЫ		1,090,493	1,101,587
ҚАТЫСУШЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ МЕН КАПИТАЛЫ			
АФЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Болашақ кезендердің табыстары		-	127
Кредиторлық берешек	10,14	41,130	31,180
Ағымдағы пайдаға салынатын салық бойынша міндеттемелер		-	38,672
Басқа міндеттемелер	11	84,197	32,818
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		125,327	102,797
ҚАТЫСУШЫ КАПИТАЛЫ:			
Жарғылық капитал	12	10,000	10,000
Белінбекен пайда		955,166	988,790
Қатысушы капиталының жиынтығы		965,166	998,790
ҚАТЫСУШЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ МЕН КАПИТАЛЫНЫҢ ЖИЫНТЫГЫ		1,090,493	1,101,587

Ирина Ким
Бас бухгалтер

2018 жылғы 16 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

10-31 беттердегі шоғырландырылған қаржы есептілігіне қатысты ескертүлер — осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі.

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Қатысушы Капиталындағы Өзгерістер туралы Шоғырландырылған Есебі
(мын Қазақстандық теңгемен)

Ескерту	Жарғылық капитал	Бөлінбекен пайда	Барлығы
2015 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша	10,000	597,446	607,446
Жиынтық табыс жиынтығы	-	391,344	391,344
2016 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша	12	10,000	988,790
Жиынтық табыс жиынтығы	-	(343,915)	(343,915)
Төленген дивидендтер	12	-	310,291
2017 жылғы 31 желтоқсандағы ахуал бойынша	12	10,000	955,166
			965,166

Басшылық атынан

<мөр><қолы>
Андрей Комарковский

Бас басқарушы

2018 жылғы 16 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

Ирина Ким
Бас бухгалтер

2018 жылғы 16 сәуір
Қазақстан, Алматы қаласы

10-31 беттердегі шоғырландырылған қаржы есептілігіне қатысты ескертулер — осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігі.

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Ақшалай Қаражаттың Қозғалысы туралы Шоғырландырылған Есебі
(мын Қазақстандық теңгемен)**

	Ескер- тулер	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ			
ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Салық салуға дейінгі пайда		412,656	498,919
Мыналарға жасалған түзетулер:			
Тозу және амортизация	4, 9	7,326	8,102
Құнсыздандыруға арналған резервтерді қалыптастыру/(қалпына келтіру)	5	96	(5,478)
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгергенге дейінгі операциялық қызметтен түсken ақшалай қаражат ағыны		420,078	501,543
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістер:			
Операциялық активтердің (көбеюі)/азаюы:			
Дебиторлық берешек		(207,668)	135,558
Болашақ кезеңдердің шығындары		(405)	(226)
Басқа салық активтері		980	(72)
Басқа активтер		(3,589)	(8,961)
Операциялық міндеттемелердің көбеюі/(азаюы):			
Болашақ кезеңдердің табыстары		(127)	(4,580)
Кредиторлық берешек		9,950	26,335
Басқа міндеттемелер		51,379	10,733
Салық салуға дейінгі операциялық қызметтен түсken ақшалай қаражат ағыны		270,598	660,330
Төленген пайдаға салынатын салық		(154,796)	(144,686)
Салықты шегергендегі операциялық қызметтен түсken ақшалай қаражаттың таза ағыны		115,802	515,644
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚШАЛАЙ			
ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ:			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу	9	(172)	(5,973)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатудан түсken түсімдер	9	-	2,977
Инвестициялық қызметтен түсken ақшалай қаражаттың таза жылыстауы		(172)	(2,996)

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертулер
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық тенгемен)**

1. ҰЙЫМ

«Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС (бұдан әрі «Компания» деп аталады) — Қазақстан Республикасында 2000 жылғы наурызда тіркелген Жауапкершілігі шектеулі серіктестік. 2001 жылғы мамыр айында Компания қайта тіркеліп, «Марш» ЖШС атауын «Марш (Страховые Брокеры)» ЖШС атауына өзгерпті. Компания қызметін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі реттейді. Компания өз қызметін 2001 жылғы 26 желтоқсандағы № 3 лицензияға, Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі 2001 жылғы 3 мамырда берген № 31698-1910-ТОО заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы қарыншама сәйкес жүзеге асырады. Компанияның негізгі қызметі — қазақстандық және халықаралық компанияларға сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша брокерлік және консалтинглік қызметтер көрсету.

Компания құрамына осы қаржы есептілігінің мақсаттары үшін шоғырландырылған келесі кәсіпорын да кіретін топтың (бұдан әрі «Топ» деп аталады) бас компаниясы болып табылады:

Атауы	Қызметін жүргізетін ел	Қатысу пайызы/дауыс берушілер пайызы (%)		Қызмет түрі
		2017 жыл	2016 жыл	
«Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС	Қазақстан	99,9 %	99,9 %	Тәуекелдерді басқару бойынша консалтинглік қызметтер

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-тың жарғылық капиталының 0,1 %-ы «Марш энд МакЛеннан Компанииз Сервисез Б.В.» (Нидерланд) компаниясына тиесілі болған.

«Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС 2008 жылғы 9 маусымда Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестік түрінде құрылды. «Марш (Риск Консалтинг)» ЖШС-тың негізгі қызметі — тәуекелдерді басқару бойынша сараптамалық және консалтинглік қызметтер көрсету.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компания Нидерландта тіркелген «Марш энд МакЛеннан Компанииз Сервисез Б.В.» компаниясына тиесілі болған. 2015 жылғы 19 ақпанда «Марш (Иншуранс Сервисез) Лтд» компаниясының алдыңғы қатысушысы Компаниядағы өз үлесін табыстап, нәтижесінде «Марш энд МакЛеннан Компанииз Сервисез Б.В.» (бұдан әрі «Бас компания» деп аталады) Компанияның жалғыз иесіне айналды.

Әдеттегі қызметі барысында Топ Marsh Group компанияларымен операциялар жасайды. Мұндай операцияларға брокерлік қызметтер, Бас компанияның басқаруы бойынша қызметтер және кеңес беру қызметтері кіреді (және онымен шектелмейді). 2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Marsh Group компанияларының дебиторлық берешегі Топ активтерінің жалпы сомасының тиісінше 91,8 % және 76,0 % құрады. 2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың Marsh Group қызметтері үшін есептелген брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстары брокерлік қызметтер бойынша жалпы комиссиялық табыстың тиісінше 62,5 % және 80,9 % құрады. Сондықтан Marsh Group компаниясына қатысты активтер мен брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстың шоғырлануы бар. Байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша ақпарат 14-ескертуде ашып көрсетілген.

Топтың тіркелген кеңесі миңде орналасқан: 050020, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Митин көш., 17.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Компания қызметкерлерінің саны 16 адамды құрады.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша еншілес кәсіпорын қызметкерлерінің саны 3 адамды құрады.

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігін Топ басшылығы 2018 жылғы 16 сәуірде басып шығаруға бекітті.

2. Есеп саясатының негізгі принциптері

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарына («ХКЕС») сәйкес әзірленген.

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі, басқасы көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (мың теңге) қорсетілген. Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі тарихи құны бойынша есеп принциптеріне сәйкес әзірленген.

Тарихи құны әдетте тауарлар мен қызметтерге айырбас ретінде берілген сыйақының әділ құны негізінде анықталады.

Әділ құны активтерді сатудан алынуы тиіс болған немесе нарыққа қатысушылар арасындағы кәдімгі мәміле шеңберінде міндеттемелерді табыстау кезінде бағалау құні төленуі тиіс болған бағаны, ондай бағаның тікелей бақыланатын немесе бағалаудың басқа әдісін пайдаланып есептеу арқылы алынған болуы-болмауына тәуелсіз көрсетеді. Активтің немесе міндеттеменің әділ құнын бағалауда Топ нарыққа қатысушылар актив немесе міндеттеменің сипаттамаларын бағалау құні актив немесе міндеттеме құнын қалыптастыруда есепке алғанда осындай сипаттамаларды есепке алды. Әділ құны бойынша бағалау және/немесе әділ құнды бағалауға қатысты ақпаратты жариялау үшін осы шоғырландырылған қаржы есептілігіндегі әділ құны, келесілерді қоспағанда, жоғарыда берілген тәсілмен анықталады: ХКЕС 2 қолданылу аясына қатысты меншікті үлестік құралдар негізіндегі төлемдері бар мәмілелер, ХКЕС (IAS) 17 қолданылу аясына қатысты жалға беру операциялар, сонымен қатар әділ құнмен салыстыруға келетін, бірақ ХКЕС (IAS) 2 стандартындағы ықтимал сатудың таза құны немесе ХКЕС (IAS) 36 стандартындағы пайдалану құны сияқты әділ құны болып саналмайтын бағалаулар.

Сонымен қатар қаржы есептілігін әзірлеу мақсаттарында әділ құнды бағалау әділ құнның иерархиясы негізінде (1, 2 немесе 3-денгей) жіктеледі. Денгейлер әділ құнды нарықтық деректер негізінде тікелей анықтау мүмкіндігіне сәйкес келеді және жалпы әділ құнды бағалау кезінде қолданылған бастапқы деректердің маңыздылығын көрсетеді:

- 1 Денгейдегі бастапқы деректер Компанияға бағалау құні қолжетімді болған, түзетуді қажет етпейтін белсенді нарықтардағы бірдей активтердің немесе міндеттемелердің баға белгіленімдері болып табылады;
- 2 Денгейдегі бастапқы деректер 1 Денгей үшін анықталған баға белгіленімдері емес, бірақ актив немесе міндеттеме үшін нарықта тікелей не жанама түрде бақыланатын баға белгіленімдері болып табылады; және
- 3 Денгейдегі бастапқы деректер актив немесе міндеттеме бойынша бақыланбайтын бастапқы деректер болып табылады.

Қолданыстағы валюта

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің қолданыстағы валютасы қазақстандық теңге (теңге) болып саналады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Уздіксіз қызмет принципі

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі Топ болашақта өз қызметін жалғастырады деген есеппен жасалған.

Шоғырландыру принциптері

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі Компанияның және Компания бақылайтын компанияның (оның еншілес кәсіпорны) есептілігін қамтиды. Компания келесі жағдайларда бақыланатын болып саналады:

- кәсіпорынға — инвестициялар объектісіне қатысты өктем өкілеттіктері бар;
- кәсіпорын — инвестициялар объектісі қызметінің ауыспалы нәтижелері бойынша құқықтары бар/тәуекелдерді көтереді; және
- ауыспалы нәтиже шамасына әсер ету мақсатында кәсіпорынға — инвестициялар объектісіне қатысты өктем өкілеттіктерін пайдалана алады.

Фактілер мен жағдайлар жоғарыда айтылған үш элементтің бірінде немесе бірнешеуінде өзгерістер болғанын көрсетсе, Компания инвестициялар объектісін бақылаудың онда баржоғын бағалайды.

Қажет болғанда еншілес кәсіпорынның қаржы есептілігіне олар қолданатын есеп саясатының принциптерін Топ қолданатын есеп саясатының принциптеріне сәйкес келтіру мақсатында өзгерістер енгізілді.

Шоғырландыру кезінде Топ ішіндегі операциялар мен есептеулер бойынша барлық қалдықтар, табыстар мен шығындар алынып тасталады.

Есеп саясатының негізгі ережелері төменде келтірілген.

Қаржы құралдары

Топ тиісті қаржы құралына қатысты шарт бойынша тарапы болғанда, қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері Топтың қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Топ есеп айырықсан күні қаржы активтерін және міндеттемелерін сатып алу мен іске асырудың тұрақты сипатын көрсетеді.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін (пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінен басқа) сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты транзакциялық шығындар бастапқы тану кезінде қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құнын тиісінше көбейтеді немесе азайтады. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін сатып алуға тікелей қатысты транзакциялық шығындар, пайда мен залал және жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте тікелей танылады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтату

Қаржы активтері

Топ қаржы активтерін тануды олар бойынша ақша ағынына шарттық құқықтары тоқтатылған немесе қаржы активін және тиісті тәуекелдер мен пайданы басқа тарапқа берген жағдайдаған тоқтатады. Топ активке иелік етуден болған барлық негізгі тәуекелдер мен пайданы бермесе және сақтамаса, сондай-ақ берілген активті бақылауды жалғастыrsa, ол осы активте өз үлесін және тиісті сомаларды ықтимал төлеу бойынша онымен байланысты ықтимал міндеттемелерді көрсетуді жалғастырады. Топ берілген қаржы активіне иелік етуден болатын барлық дерлік тәуекелдер мен пайданы өзінде қалдырыса, ол осы қаржы активін есепке алуды жалғастырады, ал табыстау кезінде алған қаражатты қамтамасыз етілген қарыз ретінде көрсетеді.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Қаржы активін толық есептен шығарғанда активтің баланстық құны мен алынған және алуға тиесілі сыйақы сомасының арасындағы айырма, сонымен қатар басқа да жиынтық пайдада танылған және капиталға жинақталған жиынтық пайда немесе залал пайдаға немесе залалға жатады.

Қаржы активін тану толық тоқтатылмаса (мысалы, Топ берілген активтің бір бөлігін сатып алу құқығын өзінде қалдырған жағдайда) Топ жалғасатын қатысу шеңберінде активті тану жалғасатын бөлігі мен тану тоқтатылған бөлігі арасында, активтер берілетін күнгі осы бөліктердің әділ құнының салыстырмалы мәндерін басшылыққа ала отырып, осы қаржы активінің алдыңғы баланстық құнын бөледі. Есептен шығарылатын бөлікке бөлінген баланстық құн мен есептен шығарылатын бөлікten алынған сыйақы сомасы арасындағы айырма, сонымен қатар басқа да жиынтық табыста танылған кез келген жинақталған оған бөлінген пайда немесе залал, пайдаға немесе залалға жатады. Басқа да жиынтық табыста танылған табыстар немесе шығындар ұстап қалатын және есептен шығарылатын бөліктердің әділ құнына пропорционал үлестіріледі.

Каржы міндеттемелері

Топ қаржы міндеттемелерін олар өтелгенде, күші жойылғанда немесе олар бойынша талап ету мерзімі аяқталған жағдайда ғана тануды тоқтатады. Қолда бар қаржы міндеттемесі айтарлықтай ерекшеленетін жағдайларда сол кредитордың алдында басқа міндеттемеге алмастырылатын кезде немесе қолда бар міндеттеме талаптары айтарлықтай өзгеретін болса, мұндай алмастыру немесе өзгеру бастапқы міндеттемені есептен шығару және жаңа міндеттемені тану ретінде есепке алынады. Тану тоқтатылатын қаржы міндеттемесінің баланстық құны және төленген немесе төлеуге тиесілі сыйақы арасындағы айырма пайдада немесе залалда танылады.

Ақшалай қаражат пен оның баламалары

Ақшалай қаражат пен оның баламалары үш айға дейінгі бастапқы өтеу мерзімі бар ағымдағы шоттардағы бос ақша қалдықтарын қамтиды.

Дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек құнсызданудан болған залалды шегергендеңі номиналды құн бойынша көрсетіледі.

Құнсыздануға арналған резерв

Топ қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсызданғаны туралы объективті айғақ болған кезде қаржы активтері бойынша құнсызданудан болған залалды есепке алады. Құнсызданудан болған залал баланстық құн мен күтілетін ақша түсімдерінің ағымдағы құны арасындағы айырма ретінде бағаланады. Егер кейінгі кезеңде құнсыздану мөлшері азайса және мұндай азаюды құнсыздануды танығаннан кейін орын алған оқиғамен дұрыс байланыстыруға болатын болса, бұрын танылған құнсызданудан болған залал резерв шотын түзету арқылы қалпына келтіріледі.

Құнсызданудан болған залалды тәуекелдерге ұшырағыш активтерді талдау негізінде есептейді және ол басшылықтың пікірі бойынша орын алған залалды жабуға жеткілікті соманы көрсетеді. Резервтер елеулі болып саналатын қаржы активтерінің тәуекелдерін бағалау негізінде және елеулі болып саналмайтын қаржы активтерінің ұжымдық бағалауы негізінде есептеледі.

Құнсызданудан болған залал өзгерісі пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте беріледі, ал қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте берілген активтер құнсызданудан болған залалдың жалпы мөлшеріне азаяды.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық теңгемен)**

Топтың құнсызданудан болған залал туралы айғақтың объективті болу-болмауын анықтауда бағалайтын факторларға контрагенттердің өтімділігі, төлем қабілеттілігі мен іскерлік және қаржылық тәуекелдерге ұшырағыштығы, ұқсас қаржы активтеріне қатысты төлемге қабілетсіздік деңгейі немесе үрдісі, ұлттық немесе жергілікті экономикалық үрдістер мен жағдайлар туралы ақпарат кіреді. Осы және басқа да факторлар жекелей немесе бірге қаржы активінің немесе қаржы активтері тобының құнсыздануынан болған залалды тану үшін айтартықтай объективті айғақ бола алады.

Залалды бағалау субъективті факторды қамтитынын назарға алған жән. Топ басшылығы құнсызданудан болған залал орын алған залалды жабуға жеткілікті деп есептейді, алайда белгілі кезеңдерде Топ құнсызданудан болған залалмен салыстырғанда үлкен зиян шегүі мүмкін.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер есептелген тозу мен амортизацияны шегергенде бастапқы құны бойынша есепке алынады.

Тозу мен амортизация активтерді пайдалы қолдану мерзімі ішінде есептеген шығару мақсатында негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің бастапқы құны бойынша есептеледі. Тозу мен амортизация келесі орнатылған жыл сайынғы нормаларды қолданып, бірқалыпты есептеген шығару әдісі негізінде есептеледі:

Компьютерлік жабдық	25-33 %
Жиһаз және басқа негізгі құралдар	7-33 %
Автокөлік	20 %
Материалдық емес активтер	10 %

Капиталдандыру талаптарына сәйкес келмесе, ағымдағы және құрделі жөндеу бойынша шығындар операциялық шығындармен бірге олардың орын алған кезеңінде пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің балансстық құны олардың өтелетін құнсызданудан асу-аспауы әр есеп беру күні бағаланады. Өтелетін құны — сату және оны пайдалану құндылығы бойынша шығындарды шегергенде әділ құнның ең үлкен мәні. Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің балансстық құны олардың өтелетін құнсызданудан асқан жағдайда, Топ негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің балансстық құны олардың өтелетін құннына дейін азайтады, мұндай азайту тиісті кезеңде танылып, операциялық шығындарға қосылады. Құнсызданудан болған залал көрсетілгеннен кейін активтердің қайта есептелген балансстық құнның қалған пайдалы қолдану мерзімі ішінде біркелкі үlestіру мақсатында негізгі құралдар мен материалдық емес активтер бойынша тозу мен амортизация кейінгі кезеңдерде қалдық құнды (егер ондай болжанатын болса) шегерे отырып түзетіледі.

Салық салу

Пайдаға салынатын салық бойынша шығындар төлеуге есептелген ағымдағы салық пен кейінге қалдырылған салық қосындысы болып табылады.

Ағымдағы салық

Төлеуге есептелген ағымдағы салық сомасы бір жылдағы салық салынатын пайда мөлшерінен анықталады. Салық салынатын пайда салық салынатын немесе басқа есептік кезеңдерде салық салу мақсаттарында шегерілетін табыс немесе шығындар баптарының себебінен пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген пайдадан өзгешеленеді, сонымен қатар салық салынбайтын немесе салық салу мақсаттарында шегерілмейтін баптарды қамтymайды. Топтың ағымдағы салық бойынша міндеттемелері есептік кезең аяқталғанға дейін заңнамамен күшіне енгізілген салық салу мөлшерлемесін пайдаланып есептеледі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық тенгемен)**

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық шоғырландырылған қаржы есептілігінде көрсетілген активтер мен міндеттемелердің баланстық құны және салық салынатын пайданы есептегендегі қолданылатын салық есебінің тиісті деректері арасындағы уақытша айырмашылықта қатысты танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері әдette салық салынатын барлық уақытша айырмашылықтарды есепке алып көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта салық салынатын пайда туындауының үлкен ықтималдығы жағдайында барлық шегерілетін мезгілдік айырмаларды есепке алып, осы мезгілдік айырмаларды пайдалану үшін көрсетіледі. Мезгілдік айырмалар гудвилге байланысты болса немесе салық салынатын пайдаға да, бухгалтерлік пайдаға да әсер етпейтін мәмілелер (бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілелерден басқа) шеңберіндегі басқа активтер мен міндеттемелерді бастапқы тану салдарынан туындастырылып болса, салық активтері мен міндеттемелері шоғырландырылған қаржы есептілігінде берілмейді.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әр есептік кезең соңында қайта қаралады және ол болашақта осы активтерді толық немесе ішінара пайдалануға жеткілікті салық салынатын пайданың туындау ықтималдығы бұдан әрі жоғары болмаған жағдайда азаяды.

Кейінге қалдырылған пайдаға салынатын салық бойынша активтер мен міндеттемелер есеп беру күнінде заңнамамен бекітілген немесе бекітілді деуге болатын және салық активін жүзеге асыру немесе міндеттемелерді өтеу кезеңінде тиісінше күшінде болады деп саналатын салық салу мөлшерлемесі мен салық заңнамасын пайдалана отырып есептеледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін бағалау есеп берілген күндегі ахуал бойынша Топтың активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеу және орнын толтыру әдістеріне қатысты болжамдарының салықтық салдарын көрсетеді.

Болашақ кезеңдердің табыстары

Брокерлік қызметтер көрсетілгенге дейін алынған сыйақы Топтың қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есебінде кейін сақтандыру шартының мерзімі ішінде қызмет көрсетілуіне қарай жүйелі және оңтайлы негізде пайда мен залалға жатқызылып, болашақ кезеңдердің табыстары ретінде көрсетіледі.

Резервтер

Алдағы шығындардың резервтері Топтың өткен оқиғалар салдарынан туындаған міндеттемелері (занды немесе үйғарынды) болған кезде және Топ бұл міндеттемелерді өтеуге тиіс болу ықтималдығы жоғары болғанда және мұндай міндеттемелердің мөлшерін жеткілікті дәрежеде дәл бағалау мүмкін болған жағдайда есепте көрсетіледі.

Резерв ретінде танылған сома осы міндеттемелерге тән тәуекелдер мен белгісіздіктерді есепке ала отырып, есеп беру күні анықталған міндеттемелерді өтеуге қажетті соманың ең жақсы бағасы болып табылады. Алдағы шығындардың резерв шамасы міндеттемелерді өтеу бойынша болжалды ақша ағындары негізінде есептелсе, онда алдағы шығындардың резерві осындай ақша ағындарының дисконттальған құны ретінде анықталады (егер уақыт бойынша ақша құны өзгеруінің әсері елеулі болса).

Міндеттемелерді өтеуге қажетті төлемдерді жартылай немесе толықтай үшінші тарап өтейді деп күтілсе, әтемді алуға толық сенімді болу шартымен және осы дебиторлық берешекті сенімді бағалау мүмкіндігі болған жағдайда тиісті дебиторлық берешек актив ретінде көрсетіледі.

Шартты міндеттемелер мен активтер

Шартты міндеттемелер қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ оларды өтеу нәтижесіндегі қаражат жылыстауы екіталаі болған жағдайларды қоспағанда, шоғырландырылған қаржы есептілігінде мәлімдеме ашып көрсетіледі.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Шартты актив қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, бірақ экономикалық пайда түсүнің мүмкіндігі жоғары болған кезде шоғырландырылған қаржы есептілігінде мәлімдеме ашып көрсетіледі.

Жарғылық капитал

Жарғылық капитал бастапқы құны бойынша көрсетіледі.

Пайданы бөлу олар жарияланған кезеңде капиталдың азаюы ретінде танылады. Есеп беру күнінен кейін жарияланған пайданы бөлу Халықаралық бухгалтерлік есеп стандарты XKEC (IAS) 10 «Есеп беру күнінен кейінгі оқиға» талаптарына сәйкес есеп беру күнінен кейінгі оқиға ретінде қарастырылады және олар туралы ақпарат тиісті түрде ашылады.

Зейнетақылық және жеңілдіктер бойынша басқа да міндеттемелер

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес зейнетақы төлемдерінің белгілі бір пайызы зейнетақы қорына аудару үшін персоналдың жалпы төлемдерінен ұсталып қалады, бұл ретте еңбекақы бойынша шығындардың мұндай бөлігі қызметкерден ұсталып қалып, қызметкердің атынан зейнетақы қорына аударылады. Мұндай шығындар қызметкерлерге төленетін тиісті төлемдер жатқызылатын кезеңде танылады. Зейнетке шыққанда барлық зейнетақы төлемдерін қызметкер таңдаған зейнетақы қоры жүргізеді. Топта Қазақстан Республикасының зейнетақы жүйесіне қатысадан басқа зейнетақымен қамсыздандырудың қосымша үлгілері жоқ. Оған қоса Топта қызметкерге зейнетке шыққаннан кейін берілетін жеңілдіктер немесе есептеу қажет берілетін өзге елеулі жеңілдіктер жоқ.

Табыс пен шығынды тану

Комиссиялық сыйақы түріндегі табыс сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын жасау бойынша делдалдық қызметтеп түсken табыс болып табылады. Брокерлік қызметтерден түсken комиссиялық табыс есептеу әдісі негізінде танылады. Мерзімі бір жылдан асқан сақтандыру полистері бойынша комиссиялық табыс болашақ кезеңдердің табыстарына жатады және полистің қолданылу мерзімі ішінде есептеу әдісі бойынша табыс ретінде танылады. Өзге табыстар тиісті операцияларды немесе қызмет көрсетуді аяқтағанда пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есепте танылады. Шығындар есептеу әдісі негізінде танылады.

Шетел валютасымен жасалатын операциялар

Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігі Топ жұмыс істейтін негізгі экономикалық орта валютасымен берілген. Шоғырландырылған қаржы есептілігін әзірлегендеге Топтың қолданыстағы валютасында көрсетілмеген ақша активтері мен міндеттемелері (шетел валюталары) есеп беру күніндегі тиісті спот бағамдар бойынша ауыстырылады. Қолданыстағы валютадан өзгеше валюталармен жасалатын операциялар мәміле жасалған күні басымдыққа ие айырбас бағамы бойынша есепке алынады. Осы мәмілелер нәтижесінде болған пайда мен залал шетел валютасымен жасалған операциялар бойынша таза пайдаға қосылады.

Айырбас бағамы

Төменде Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігін әзірлегендеге қолданған есеп беру күніндегі айырбас бағамы берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Тенге/АҚШ доллары	332.33	333.29
Тенге/Евро	398.23	352.42
Тенге/Фунт стерлинг	448.61	409.78

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық тәнгемен)**

3. Жаңа және қайта қаралған халықаралық қаржы есептілігінің стандарттарын (ХКЕС) қолдану

Шоғырландырылған қаржы есептілігіне әсер ететін стандарттар

Төменде берілген жаңа және қайта қаралған стандарттар мен түсіндірмелер алғаш рет ағымдағы кезеңде қолданылып, осы шоғырландырылған қаржы есептілігіндегі қаржы көрсеткіштеріне әсер етті.

- ХКЕС (IAS) 7 «Ақпаратты ашу саласындағы бастама» стандартына енгізілген түзетулер;
- ХКЕС (IAS) 12 «Жұзеге асырылмаған залалға қатысты кейінге қалдырылған салық активтерін тану» стандартына енгізілген түзетулер;
- ХКЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жылдар аралығы — ХКЕС (IFRS) 12 стандартына енгізілген түзетулер.

ХКЕС (IAS) 7 «Ақпаратты ашу саласындағы бастама» стандартына енгізілген түзетулер

Топ ағымдағы кезеңде осы түзетулерді алғаш рет қолданы. Түзетулер қаржы есептілігін пайдаланушыларға қаржылық қызмет нәтижесінде болған міндеттемелердің өзгерістерін, соның ішінде ақша ағындарына байланысты өзгерістерді және ақшаға қатысы жоқ өзгерістерді бағалауға көмектесетін ақпаратты ашуға қатысты талаптарды енгізеді.

Осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне әсер еткен жоқ, себебі Топта 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың қаржы қызметі нәтижесінде туындаған міндеттемелер пайда болған жоқ.

ХКЕС (IAS) 12 «Жұзеге асырылмаған залалға қатысты кейінге қалдырылған салық активтерін тану» стандартына енгізілген түзетулер

Топ ағымдағы жылда осы түзетулерді алғаш рет қолданы.

Түзетулерде ұйымның шегерілетін мезгілдік айырмалар есептелуі мүмкін елеулі салық салынатын пайданың бар-жоғын бағалау жолына қатысты түсіндірuler қамтылған.

Осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ, себебі Топ болашақ салық салынатын пайданың жеткіліктілігін түзетулерде көрсетілгенмен салыстыруға болатын әдіспен бағалайды.

ХКЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жылдар аралығы

Топ осы жылы «Жыл сайынғы жетілдірулер, 2014-2016 жылдар аралығы» құжатында қамтылған ХКЕС (IFRS) 12 стандарты құрамына енгізілген түзетулерді алғаш рет қолданы. Осы құжаттың құрамына кіретін басқа да түзетулерді ағымдағы кезеңде қолдану міндетті болып табылмайды және олар мерзімінен бұрын қолданылған жоқ (шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ХКЕС тізімін қараңыз).

ХКЕС (IFRS) 12 стандартына енгізілген түзетулер ұйымдардың еншілес және қауымдастырылған ұйымдардағы, сонымен қатар сатуға арналған ретінде жіктелетін (немесе жіктелетін шығатын топ құрамына қосылатын) бірлескен кәсіпорындардағы қатысу үлестеріне қатысты жалпылама қаржы ақпаратын жариялау талаптарынан босатылғаны туралы түсіндіреді. Түзетулер бұл босатудың осындағы қатысу үлестеріне қатысты жалпы жариялау талаптары ішіндегі жалғыз ерекше жағдай екенін түсіндіреді.

Осы түзетулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне айтарлықтай әсер еткен жоқ.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

Әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ХҚЕС

Топ келесі шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған ХҚЕС-ті қолданған жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары»¹;
- ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсінген ақша» (және ХҚЕС (IFRS) 15 стандартына енгізілген түзетулер)¹;
- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»²;
- ХҚЕТК (IFRIC) 22 «Шетел валютасымен жасалатын операциялар және өтемді алдын ала төлеу»¹;
- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік»²;
- ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2015–2017 жылдар аралығы².

¹ Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар, 2018 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады.

² Мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар, 2019 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады.

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржы құралдары»

2009 жылғы қарашада шығарылған ХҚЕС (IFRS) 9 стандарты қаржы активтерін (ҚА) жіктеу мен бағалаудың жаңа талаптарын енгізеді. 2010 жылғы қазанда стандартқа қаржы міндеттемелерін (ҚМ) жіктеу мен бағалаудың және оларды тануды тоқтатудың жаңа талаптарын енгізген түзетулер жасалды. 2013 жылғы қарашада стандарт хеджирлеуді есепке алуға қатысты жаңа талаптармен толықтырылды. Стандарттың жаңартылған нұсқасы 2014 жылғы шілдеде шығарылды. Негізгі өзгерістер а) қаржы активтерінің құнсыздануына қойылатын талаптарға; ә) қарапайым борыштық құралдардың белгілі бір түрі үшін «басқа да жиынтық табыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын» (БЖТАӘҚБ) қаржы активтерінің жаңа санатын қосуды білдіретін жіктеуге және бағалауға байланысты түзетулерге қатысты болды.

ХҚЕС (IFRS) 9 стандартының негізгі талаптары:

- **Қаржы активтерінің жіктелуі және оларды бағалау.** ХҚЕС (IFRS) 9 қолданылуға аясындағы барлық танылған ҚА алғашқы танудан кейін немесе амортизацияланған құны бойынша я болмаса әділ құны бойынша бағалануы тиіс. Атап айтқанда тек негізгі соманы және сол бойынша алынатын пайызды қамтитын, шартта қарастырылған ақша ағындарын алууды көздейтін бизнес модель аясында ұсталып қалатын борыштық құралдар әдette амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Шартта қарастырылған ақша ағындарын алу, сондай-ақ қаржы активін сату арқылы мақсатына жететін бизнес модель аясында ұсталып қалатын борыштық құралдар, сонымен қатар тек берешектің негізгі сомасын және берешектің негізгі сомасының өтелмеген бөлігінің пайызын өтеу болып табылатын ақша ағындарын алууды белгілейтін шарттық талаптары бар борыштық құралдар әдette БЖТАӘҚБ бойынша көрсетіледі. Барлық басқа борыштық және үлестік құралдар әділ құн бойынша бағаланады. Сонымен қатар ұйым ХҚЕС (IFRS) 9 стандартына сәйкес, кейін бас тарту құқығынсыз, пайдада немесе залалда тек дивидендерден алынған табыс танылған басқа да жиынтық табыс құрамында үлестік құралдар (сатуға арналмаған және ХҚЕС (IFRS) 3 стандартына сәйкес бизнесті біріктіру жөніндегі мәміле шенберінде сатып алушы танылған шартты өтеу болып табылмайтын) құнының кейінгі өзгерістерін ұсынуға шешім қабылдай алады.
- **Қаржы міндеттемелерінің жіктелуі және оларды бағалау.** Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржы міндеттемелерінің өзіндік кредиттік тәуекелдерінің өзгеруіне байланысты әділ құнының өзгерістері осындаған танылу пайдада немесе залалда есептік тәнгерімсіздіктің қалыптасуына немесе артуына әкелмейтін жағдайда басқа да жиынтық табыста танылуы тиіс. Қаржы міндеттемелерінің өзіндік кредиттік тәуекелінің өзгеруіне байланысты әділ құнының өзгеруі пайда мен залал туралы есепте қайта жіктелмеуі тиіс.
- **Құнсыздану.** Қаржы активтерінің құнсыздануын анықтағанда ХҚЕС (IFRS 9) стандарты ХҚЕС (IAS) 39 стандартында қарастырылған ұшыраған шығындар моделінің орнына

«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық тәнгемен)**

болжалды кредиттік залал моделін қолдануды талап етеді. Болжалды кредиттік залал моделі қаржы активтерін тану күнінен бастап кредиттік тәуекел деңгейіндегі өзгерістерді көрсете үшін әр есептік күнде болжалды кредиттік залал мен оның өзгерістерін есепке алууды қажет етеді. Басқаша айтқанда құнсыздануды тану үшін енді жоғары кредиттік тәуекелді растайтын оқиғаларды күттүдін қажеті жоқ.

- **Тануды тоқтату.** Қаржы активтері мен міндеттемелерін тануды тоқтатуға қойылатын талаптар ХКЕС (IAS) 39 стандартымен салыстырғанда айтарлықтай өзгерген жоқ.

Стандарт мезгілінен бұрын пайдалану мүмкіндігімен 2018 жылғы 1 қаңтарда күшіне енеді.

Таңдалған тәсілге қарай көшү бір уақытта немесе стандарттың түрлі талаптары үшін әртүрлі күнде жузеге асырылуы мүмкін.

Топ талаптарға немесе ХҚЕС (IFRS) 9 стандартына сәйкес есеп саясатының рұқсат берілген тандауына сәйкес өзінің саудалық дебиторлық берешегіне қатысты бүкіл мерзімдегі болжалды кредиттік залалды тануды үйғаратын жеңілдетілген тәсілді қолдануды жоспарлайды.

Жалпы алғанда басшылық ХКЕС (IFRS) 9 стандартына сәйкес болжалды кредиттік залал моделін қолдану кредиттік залалды ертерек тануға әкеледі деп және осы баптарға қатысты көрсетілген құнсыздану сомасын көбейтеді деп күтеді.

ХҚЕС (IFRS) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түскен акша»

2014 жылғы мамырда сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсken ақшаны есепке алуудың бірыңғай кешенді моделі белгіленген XKEC (IFRS) 15 стандарты жарияланды. Күшіне енгенниен кейін XKEC (IFRS) 15 стандарты түсken ақшаны тану жөніндегі қолданыстағы стандарттарды, соның ішінде XKEC (IAS) 18 «Түсken ақша», XKEC (IAS) 11 «Құрылым шарттары» және тиісті түсіндірмелерді алмастырады.

ХКЕС (IFRS) 15 стандартының негізгі принципі: үйым тауарлардың немесе қызметтердің орнына (үйым күтетіндей) алуға құқығы бар тиісті сыйақы сомасына уәде берілген тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беруіне қарай түскен акшаны тануы тиіс. Атап айтқанда стандарт түскен акшаны танудың бес кадам мөлдін енгізелі:

- Сатып алушымен жасалатын шартты (шарттарды) белгілеу.
 - Шарт бойынша орындалатын міндеттемелерді белгілеу.
 - Мәміле бағасын белгілеу.
 - Мәміле бағасын шарт бойынша орындалатын міндеттемелер арасында бөлу.
 - Ұйым шарт бойынша міндеттемелерін орындағанда/орындауына қарай түскен ақшаны тану.

ХҚЕС (IFRS) 15 стандартына сәйкес ұйым орындаушының міндеттемелері орындалған кезде/орындалуына қарай, яғни орындаушының міндеттемесіне кіретін тауарларды немесе қызметтерді бақылау сатып алушыға көшкенде түскен ақшаны таниды. Стандартта әртүрлі мәмілелерді есепке алуға қатысты егжей-тегжейлі талаптар қамтылған. Оған қоса ХҚЕС (IFRS) 15 стандарты үлкен акпарат көлемінін ашылуын талап етеді.

2016 жылғы сәуірде ХКЕС жөніндегі кеңес орындалатын міндеттемелерді және «принципал-агент» қатынасын талдау міндеттемелерін сәйкестендіруге, сонымен қатар лицензиялау нұсқаулығын қолдануға қатысты түзетулер енгізілген ХКЕС (IFRS) 15 стандартын шығарды.

Топ брокерлік және консалтингілік қызметтерден түсken ақшаны есепке алады. Топ басшылығы шарттарды біріктіруге, өзгерту өтінімі түріндегі шарттар модификациясына, өзгемелі өтемге, сонымен қатар шартта қаржыландырудың маңызды компонентінің болу- болмауын, әсіресе үде етілген тауарлар мен қызметтерді сатып алушыға беру және төлем жасау арасында мезгілдік айырмашылықтың туындау себептерін талдауға қатысты XKEC (IFRS) 15 талаптарына талдау жүргізді. Басшылық брокерлік қызмет көрсете шарттары бойынша түсken ақша шарт бойынша міндеттемелердің орындалуына қарай танылуы тиіс деген қорытынды жасады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық тәнгемен)**

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»

ХҚЕС (IFRS) 16 жал келісімдерін анықтаудың және жалға беруші мен жалға алушы тарапынан есепке алуудың бірыңғай моделін енгізеді. Күшіне енгеннен кейін жаңа стандарт ХҚЕС (IFRS) 17 «Жал» стандартын және оған байланысты барлық түсіндірмелерді алмастырады.

ХҚЕС (IFRS) 16 стандарты жал шарттары мен қызмет көрсету шарттарын сатып алушының сәйкестендірілген активті бақылау-бақыламауы негізінде айырады. Жалға алушы үшін операциялық жалгерлік (баланстан тыс есеп) пен қаржылық жалгерлік (баланстағы есеп) бөлінбейтін болады, оның орнына жалға алушы есебінде пайдалану құқығы формасындағы актив пен қысқа мерзімді жалға алууды және құны төмен активтерді жалға алууды қоспағанда барлық жал шарттарына қатысты тиісті міндеттеме (барлық шарттар бойынша баланстағы есеп) танылуы тиіс модель қолданылады.

Пайдалану құқығы формасындағы актив алғашқыда бастапқы құны бойынша танылады және бастапқы танудан кейін жинақталған амортизацияны және құнсыздандыру жинақталған залалды шегере отырып, жалдау бойынша міндеттемелердің қайта бағалауды түзете отырып, бастапқы құны бойынша (бірнеше ерекшелікті ескере отырып) есепке алынады. Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда қалған жалгерлік төлемдердің келтірілген құны бойынша бағаланады. Бастапқы танылғаннан кейін жалдау жөніндегі міндеттеме жалдау төлемдеріне және міндеттеме бойынша пайыздарға, сондай-ақ басқалармен қатар жалдау шартының модификацияларының әсеріне түзетіледі. Бұдан басқа ақша ағындарын жіктеу де өзгереді, әйткені ХҚЕС (IAS) 17 стандартына сәйкес операциялық жалгерлік шарттар бойынша төлемдер операциялық қызметтен түсетін ақша ағындары ретінде жіктеледі, ал ХҚЕС (IFRS) 16 стандартына сәйкес жалгерлік төлемдер тиісінше қаржылық және операциялық қызметтен түсетін ақша ағындары ретінде ұсынылатын міндеттеме мен пайыздардың негізгі сомасын өтеуге бөлінетін болады.

Жалға алушы тарапынан есепке алуға қарағанда, жалға беруші тарапынан ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есепке алу іс жүзінде ХҚЕС (IAS) 17 стандартымен салыстырғанда өзгеріссіз қалды және жал шарттарын операциялық немесе қаржылық жалгерлікке бөлуді талап етеді.

Оған қоса ХҚЕС (IFRS) 16 стандартына сәйкес ақпаратты ашуға қойылатын талаптар айтарлықтай кеңейтілді.

Топ басшылығы ХҚЕС (IFRS) 16 стандартын қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігінде танылған сомаларға елеулі әсерін тигізеді деп есептемейді.

ХҚЕТК (IFRIC) 22 «Шетел валютасымен жасалатын операциялар және өтемді алдын ала төлеу»

ХҚЕТК (Халықаралық қаржы есептілігін түсіндіру комитеті) актив, шығын немесе табыс үшін өтемақы шетел валютасында аванспен алынған немесе төленген және ақшалай емес активті немесе міндеттемені (яғни алдын ала төленген табысқа қатысты өтелмейтін алдын ала төлемді немесе міндеттемені) тануға алып келген жағдайда, мұндай активті, шығынды және табысты бастапқы таныған кезде пайдаланылуы тиіс айырбас бағамын анықтау мақсаты үшін операция күнін анықтау жолын түсіндіреді.

Түсіндірме алдын ала төлемнің төленуі немесе түсіү нәтижесінде ақшалай емес активті немесе міндеттемені тану күні операция күні болып табылатынын айқындаиды. Ұйым бірнеше алдын ала төлем жүргізетін немесе алатын болса, операция күні әрбір алдын ала төлемді төлеу немесе оның түсіү үшін жеке анықталады.

ХҚЕТК 2018 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін қолданылады немесе осы күннен кейін мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Ұйымдар ХҚЕТК-ні ретроспективті немесе перспективті түрде қолдана алады. Перспективті қолданған кезде өту бойынша арнайы талаптар пайдаланылады.

Топ басшылығы аталған ХҚЕТК-ні қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтеді, әйткені ол ХҚЕТК (IFRIC) 22 талаптарына үқсас есепке алууды бұрыннан қолданады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Пайдаға салынатын салықты есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік»

ХҚЕТК (IFRIC) 23 салықты түсіндіруде белгісіздіктер орын алғанда пайдаға салынатын салықты есепке алу жолын анықтайды. Түсіндірме ұйымнан мыналарды талап етеді:

- әрбір белгісіз салықтық түсіндіруді жеке немесе басқа белгісіз салықтық түсіндірулердің біреуімен не бірнешеуімен бірге қарастыру керек/көрек емес екенін анықтау; және
- ұйым пайдаға салынатын салық бойынша декларацияны дайындаған кезде пайдаланған немесе пайдалануды жоспарлаған белгісіз салықтық түсіндірумен салық органды келісетінінің жоғары ықтималдығы бар-жоғын бағалау:
 - жоғары ықтималдық бар болса, ұйым пайдаға салынатын салықты осындағы салықтық түсіндіруге сәйкес ескереді;
 - жоғары ықтималдық болмаса, ұйым пайдаға салынатын салықты есепке алған кезде белгісіздік әсерін көрсетуі тиіс.

ХҚЕТК 2019 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін қолданылады немесе осы күннен кейін мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Ұйымдар ХҚЕТК-ні ретроспективті түрде (егер бұл ең соңғы ақпаратты пайдаланбай-ақ мүмкін болса) немесе салыстыру ақпаратын қайта есептемей жаңартылған ретроспективті тәсілді пайдалану арқылы қолдана алады.

Топ басшылығы аталған ХҚЕТК-ні қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы Есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтеді, өйткені ол ХҚЕТК (IFRIC) 23 талаптарына ұқсас есепке алушы бұрыннан қолданады.

ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жылдар аралығы

«ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жылдар кезеңі» құжаты бірнеше стандартқа түзетулер енгізеді.

ХҚЕС (IFRS) 3 стандартына енгізілген түзетулер бірлескен операция болып табылатын бизнеске бақылауды алған кезде ұйым осы бизнестегі бұрын болған үлесін қайта бағалайтынын түсіндіреді. ХҚЕС (IFRS) 11 стандартына енгізілген түзетулер бірлескен операция болып табылатын бизнеске ортақ бақылауды алған кезде ұйым осы бизнeste бар үлесін қайта бағаламайтынын айқынайды.

ХҚЕС (IFRS) 12 стандартына енгізілген түзетулер дивидендтерді төлеудің барлық салықтық салдары (яғни пайданы бөлу) салықтың туындау жолына қарамастан пайда және залал туралы есепте көрсетілуі тиіс екенін түсіндіреді.

ХҚЕС (IFRS) 23 стандартына енгізілген түзетулер, егер квалификацияланатын активті алу үшін арнайы алынған кредит немесе қарыз тиісті актив мақсатына қарай пайдалануға немесе сатуға дайын болған күні өтмелеген болса, капиталдандыру мөлшерлемесін есептеу мақсаттары үшін мұндай кредит немесе қарыз жалпы мақсаттарда алынған қарыз қаражатының бөлігі болатынын анықтайды.

Барлық түзетулер 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қолданылады.

Топ басшылығы түзетулерді болашақта қолдану Топтың шоғырландырылған қаржы Есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтеді.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық тенге)

4. Жалпы және әкімшілік шығындар

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Еңбекақы бойынша шығындар	292,637	203,406
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссия	57,335	45,648
Кәсіби қызметтер	25,332	47,585
Жал бойынша шығындар	16,891	16,891
Іссапар шығындары	7,974	10,739
Тозу және амортизация	7,326	8,102
Көлік қызметтері	6,100	5,274
Мұлікті және жауапкершілікті сақтандыру	4,970	4,679
Байланысқа кететін шығындар	4,905	8,849
Коммуналдық қызметтер	2,333	2,254
Пошталық және курьерлік қызметтер	1,369	1,434
Банк комиссиялары	1,308	1,146
Оқуға және конференцияларға кететін шығындар	1,153	1,900
Әкілдік ету шығындары	1,050	1,106
Салықтар, пайдаға салынатын салықты қоспағанда	453	289
Басқасы	8,502	11,006
	439,638	370,308

5. Құнсыздануға арналған резерв

	2017	2016
Жылдың басында	255	5,733
Құнсыздануға арналған резервтерді қалыптастыру/(қалпына келтіру)	96	(5,478)
Жылдың аяғында	351	255

6. Пайдаға салынатын салық

Топ өз қызметін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының салық заңнамасы талаптарына (ХКЕС-тен өзгешеленуі мүмкін) сәйкес орындалатын салық есебі деректерінің негізінде ағымдағы кезеңге салық бойынша есептеулер жасайды.

Шығындардың кейбір түрлері салық салу мақсаттары үшін ескерілмейтіндіктен, сондай-ақ салық салынбайтын табыс бар болғандықтан, Топта үнемі белгілі бір салық айырмасы болып тұрады.

Кейінге қалдырылған салық қаржы есептілігінің мақсаттарында анықталатын активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құны және салық салу мақсаттарында анықталатын сома арасындағы мезгілдік айырмалардан болған таза салықтың әсерді көрсетеді. 2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша мезгілдік айырмалар негізінен табыс пен шығынды есептеудің түрлі әдістеріне, сондай-ақ кейбір активтердің есептік құнына байланысты.

«Марш (Страховые Брокеры)»

Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
 (басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша кейінге қалдырылған салық активтері төмендегілерді қамтыды:

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Есептелген шығындар	16,840	6,556
Құнсыздануға арналған резервтер	70	51
Болашақ кезеңдердің табыстары	-	25
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(532)	(1,039)
Таза кейінге қалдырылған салық активтері	16,378	5,593

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша танылмаған кейінге қалдырылған салық активі тиісінше 1,015 мың теңге және нөл теңге болды.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың салықтарды төлеу бойынша шығындары мен бухгалтерлік есеп бойынша табысы арасындағы қатынас төмендегідей болды:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Салық салуға дейінгі пайда	412,656	498,919
20 % белгіленген мәлшерлеме бойынша пайдаға салынатын салық	82,531	99,785
Шегерілмейтін шығындар	20,480	6,775
Көшірілген залал	(646)	-
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтеріндегі өзгеріс	1,015	1,015
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	102,365	107,575

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл
Ағымдағы пайдаға салынатын салық бойынша шығын	113,150	103,308
Пайдаға салынатын кейінге қалдырылған салық бойынша үнем/(шығын)	(10,785)	4,267
Пайдаға салынатын салық бойынша шығын	102,365	107,575

Кейінге қалдырылған салық активтерінің қозғалысы:

	2017 жыл	2016 жыл
Жыл басындағы таза кейінге қалдырылған салық активтері	5,593	9,860
Пайдаға салынатын кейінге қалдырылған салық бойынша үнем/(шығын)	10,785	(4,267)
Жыл аяғындағы таза кейінге қалдырылған салық активтері	16,378	5,593

7. Ақшалай қаражат пен оның баламалары

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Банктегі ағымдағы шоттардағы ақша (теңге)	674,989	967,083
Банктегі ағымдағы шоттардағы ақша (шетел валютасы)	66,759	3,889
	741,748	970,972

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық тәнгемен)**

8. Дебиторлық берешек

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Дебиторлық берешек Құнсызданудан болған залалға арналған резервтерді шегергенде	294,573 (351)	86,905 (255)
	294,222	86,650

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы дебиторлық берешектер бойынша құнсыздануға арналған резерв қозғалысы 5-ескертуде берілген.

9. Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер

	Кеңсе жабдығы және компьютерлік жабдық	Автокөлік	Материалдық емес активтер	Барлығы
Бастапқы құны бойынша				
2015 жылғы 31 желтоқсан	31,722	36,988	1,516	70,226
Сатып алу	3,771	-	2,202	5,973
Істен шығу	(2,055)	(14,885)	(1,148)	(18,088)
Есептен шығару	(135)	-	(15)	(150)
2016 жылғы 31 желтоқсан	33,303	22,103	2,555	57,961
Сатып алу	172	-	-	172
Есептен шығару	(171)	-	(354)	(525)
2017 жылғы 31 желтоқсан	33,304	22,103	2,201	57,608
Жинақталған тозу мен амортизация				
2015 жылғы 31 желтоқсан	18,000	18,756	1,511	38,267
Бір жылға есептелгені	5,511	2,569	22	8,102
Істен шыққан кездегі есептен шығару	(2,055)	(11,908)	(1,148)	(15,261)
Есептен шығару	(135)	-	(15)	(150)
2016 жылғы 31 желтоқсан	21,321	9,417	370	31,108
Бір жылға есептелгені	4,642	2,481	203	7,326
Есептен шығару	(171)	-	(354)	(525)
2017 жылғы 31 желтоқсан	25,792	11,898	219	37,909
Таза баланстық құн				
2017 жылғы 31 желтоқсан	7,512	10,205	1,982	19,699
2016 жылғы 31 желтоқсан	11,982	12,686	2,185	26,853

10. Кредиторлық берешек

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Marsh тобы	41,033	29,254
Басқасы	97	1,926
	41,130	31,180

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

11. Басқа міндеттемелер

	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан
Басқа қаржы міндеттемелері:		
Есептелген бонус	59,302	15,505
Аудит қызметтері бойынша берешек	13,233	11,171
Демалыстар бойынша резерв	6,660	2,265
Салық кеңесшілерінің қызметтері бойынша берешек	5,002	3,834
Қызметкерлер алдындағы берешек	-	43
Басқа қаржы міндеттемелерінің жиынтығы	84,197	32,818

12. Жарғылық капитал

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың жарғылық капиталы бекітіліп, 10,000 мың теңге төленді. Топтың жалғыз меншік иесі — Нидерландта тіркелген «Марш энд МакЛеннан Компанииз Сервисез Б.В.» компаниясы.

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топ 343,915 мың теңге көлеміндегі дивидендтерді жариялады және төледі.

13. Шартты қаржы міндеттемелері

Күрделі қаржы шығындары бойынша міндеттемелер

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың күрделі қаржы шығындары бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

Операциялық жалгерлік шарттар бойынша міндеттемелер

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың бұзылмайтын операциялық жалгерлік келісімдер бойынша елеулі міндеттемелері болған жоқ.

Сот қуыннымдары

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар ішінде Топқа қуынным берілген жоқ. Басшылық Топқа елеулі залал келмейді деп есептейді, сондықтан шоғырландырылған қаржы есептілігінде резервтер қарастырылмаған.

Салық заңнамасы

Қазақстан Республикасының коммерциялық, атап айтқанда салық заңнамасында бірнеше түсіндірмесі болуы мүмкін ережелердің болуына байланысты. Сонымен қатар салық органдарының компания қызметінің мәселелері бойынша еркін пайымдау жасау тәжірибесіне байланысты қауіп бар. Салық органдары Басшылық тарапынан Топтың қызметіне қатысты заңнаманы түсінуге негізделген қандай да бір нақты іс-әрекетті даулаған жағдайда, оның нәтижесі қосымша салық, айыппұл және өсімпұл төлемдеріне әкелуі мүмкін.

Топ Басшылығы барлық қажетті салықтық төлемдер жасалғанына сенімді, сондықтан шоғырландырылған қаржы есептілігінде резервтер қарастырылмаған.

Салық органдарының салық кезеңі жабылғаннан кейін бес жыл ішінде салық төлемдерінің дұрыстығын тексеруге құқығы бар.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық тәнгемен)

Операциялық орта

Қазақстан Республикасы сияқты дамушы елдердің нарықтары дамыған нарықтардан өзгешеленетін экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңнамалық тәуекелдерге үшінша мүмкін. Қазақстан Республикасында бизнес жүргізуі реттеуші заңдар мен нормативтік актілер тез өзгерілуі мүмкін, оларды еркін түсіндіру мүмкіндігі бар. Қазақстан Республикасының болашак даму бағыты негізінен мемлекеттің салықтық және ақшалай-кредиттік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси жағдайдағы өзгерістеріне байланысты.

Қазақстан Республикасы мұнай және газды үлкен көлемде өндіруші және экспорттаушы ел болғандықтан, әлемдік нарықтағы мұнай мен газ бағасының өзгерістері Қазақстан 2016 жылдың бірінші тоқсанында энергия ресурстарының бағасы едәуір тәменедеді, бұл экспорттан түсетін үлттық табыстың едәуір азауына әкеліп соқты. 2015 жылғы 20 тамызда Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Үлттық Банкі тенгенің еркін құбылымалы бағамына негізделген жаңа ақшалай-кредиттік саясатқа ауысатыны туралы жариялады және басқа негізгі валюталарға қатысты елеулі құнсызданды.

Топ Басшылығы ағымдағы жағдайдағы өзгерістерін бақылап отырады және жақын болашақта Топ бизнесінің тұрақтылығын сақтау және оны дамыту үшін дәл қазіргі жағдайларда қажет деп санайтын шараларды қолданады. Алайда Басшылық бағаның әрі қарай өзгеруін және оның Топтың қаржы жағдайына тигізуі мүмкін әсерін дәл бағалай алмайды.

14. Байланысты тараптармен жасалатын операциялар

Байланысты тараптар немесе байланысты тараптармен жасалатын операциялар ХКЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашып көрсету» стандартында берілген анықтамаға сәйкес мыналарды қамтиды:

Директорлар мен негізгі басшылықтың басқа мүшелеріне сыйақы беру жолы тәмендегідей:

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі баптарына сәйкес санат бойынша жиынтығы
Негізгі басқарушы персоналға сыйақы беру: - қызметкерлердің енбекақысы және басқа да қысқа мерзімді сыйақылары	76,513	292,637	51,775
	76,513	57,775	203,406

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша байланысты тараптармен жасалатын Топ операциялары бойынша қалдықтар төмөнде берілген:

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан	
	Байланысты тараптармен баланстар	Қаржы есептілігі балтарына сәйкес санат бойынша жиынтығы	Байланысты тараптармен баланстар	Қаржы есептілігі балтарына сәйкес санат бойынша жиынтығы
Дебиторлық берешек	270,136	294,222	65,811	86,650
- жалпы бақылаудағы компаниялар	270,136		65,811	
Кредиторлық берешек	41,033	41,130	29,254	31,180
- жалпы бақылаудағы компаниялар	41,033		29,254	

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардың пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есебінде байланысты тараптармен жасалатын операциялар бойынша туындаған келесі сомалар көрсетілді:

	2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл		2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл	
	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі балтарына сәйкес санат бойынша жиынтығы	Байланысты тараптармен жасалатын операциялар	Қаржы есептілігі балтарына сәйкес санат бойынша жиынтығы
Брокерлік қызметтер бойынша комиссиялық табыстар	533,624	853,329	691,442	854,770
- жалпы бақылаудағы компаниялар	533,624		691,442	
Бас табыстар	-	-	65	65
- жалпы бақылаудағы компаниялар	-		65	
Жалпы және әкімшілік шығындар				
Бас компанияның басқару қызметтері үшін төленетін комиссия				
- Бас компания	57,335	147,001	46,678	166,902
	57,335		45,648	

15. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны активті сатудан алынуы тиіс болған немесе бағалау құні нарыққа қатысушылар арасындағы кәдімгі мәміле шенберінде міндеттемелерді табыстау кезінде төленуі тиіс болған бағаны ескеріп анықталады. Басшылық қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны осы активтер мен міндеттемелердің қысқа мерзімділігіне байланысты шамамен олардың баланстық құнына сәйкес келеді деп санайды. Топтың әділ құны бойынша қандай да бір қаржы активі мен міндеттемесі жок, сондықтан әділ құны иерархиясы берілмеген.

16. Капиталды басқару

Топ қарыз ақша мен капитал қатынасын оңтайландыру арқылы қатысушылардың пайдасын барынша арттыра отырып, жақын болашақта қызметін жалғастыру үшін капиталды басқарады.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертулер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Топ капиталының құрылымы төленген жарғы капиталы мен бөлінбеген пайда кіретін қатысуши капиталынан тұрады және ол қатысуши капиталындағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте ашып көрсетіледі.

Капитал құрылымын Топ Басшылығы жарты жылда бір рет қарайды. Осындай қарau кезінде Басшылық, әсіресе, капитал құнын және әр капитал класына байланысты тәуекелдерді талдайды. Басшылықтың ұсыныстары негізінде Топ бөлінген пайданы төлеу, жарғылық капиталды көбейту, қосымша қарыз ақша тарту немесе қолданыстағы кредиттерді өтөу арқылы капитал құрылымын түзетеді.

Топтың капиталды басқару тәуекелдеріне қатысты жалпы саясаты 2016 жылмен салыстырғанда 2017 жылы өзгерген жоқ.

17. Тәуекелдерді басқару саясаты

Тәуекелдерді басқару Топ қызметінде маңызды рөл атқарады. Топтың қызметіне тән негізгі тәуекелдерге мыналар жатады:

- Операциялық тәуекел;
- Кредиттік тәуекел;
- Өтімділік тәуекелі; және
- Нарықтық тәуекел.

Әрекетті және тиімді тәуекелдерді басқару саясатын қамтамасыз ету үшін Топ негізгі мақсаты Топты бар тәуекелдерден қорғап, жоспарланған көрсеткіштерге жетуге мүмкіндік беру болып табылатын тәуекелдерді басқарудың негізгі принциптерін белгіледі. Берілген принциптерді Топ келесі тәуекелдерді басқарғанда пайдаланады:

Операциялық тәуекел

Топ жүйенің тиімсіздігі немесе ішкі процестердің, жүйелердің бұзылуы, адам факторының болуы немесе қандай да бір сыртқы жағымсыз фактордың әсері салдарынан залал шегу арқылы операциялық тәуекелге ұшырауы мүмкін.

Топтың тәуекелдерді басқару саясаты тиісті шектеулер мен бақылауды белгілеу үшін осы тәуекелді айқындау және талдау ескерілетіндегі әзірленген.

Кредиттік тәуекел

Топ оның ақшалай қаражат пен баламаларынан және дебиторлық берешектен басқа қаржы активтері болмауына байланысты кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

Әрі қарай мойындалған халықаралық рейтинглік агенттікті немесе ішкі рейтингіні пайдаланып бағаланған 2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша кредиттік рейтинглерге сай Топтың қаржы активтерінің жіктелуі берілген:

	BBB	BBB-	Кредиттік рейтинг берілмеген	2017 жылғы 31 желтоқсан Жынытыбы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары		741,748	-	741,748
Дебиторлық берешек	280,050	14,172	-	294,222
	BBB	Кредиттік рейтинг берілмеген		2016 жылғы 31 желтоқсан Жынытыбы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	970,972	-		970,972
Дебиторлық берешек	86,650	-		86,650

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

**2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)**

Топтың қызмет аясы жалпы алғанда қаржы құралдарына қатысты тұындастынын кредиттік тәуекелге бейім. Топтың кредиттік тәуекелі Қазақстан Республикасында шоғырланған.

Келесі кестеде құнсызданған активтердің, сондай-ақ мерзімі кешіктірілген берешектің тұындау уақыты бойынша құнсыздану залалына дейін жіктелетін құнсызданбаған активтердің баланстық құны берілген:

Қаржы активтері, мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған						2017 жылғы 31 желтоқсан								
Ағымдағы құнсызданбаған	3 айға	6 ай – 1 жылда	1 жылдан настам	Активтер	Дейін	3-6 ай	1 жыл	Настам	Құнсыздану	дан болған	залалға	арналған	резерв	Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	741,748	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	741,748
Дебиторлық берешек	294,222	-	-	-	-	-	-	-	351	(351)	294,222			
Қаржы активтері, мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған						2016 жылғы 31 желтоқсан								
Ағымдағы құнсызданбаған	3 айға	6 ай – 1 жылда	1 жылдан настам	Активтер	Дейін	3-6 ай	1 жыл	Настам	Құнсыздану	дан болған	залалға	арналған	резерв	Жиынтығы
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	970,972	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	970,972
Дебиторлық берешек	86,650	-	-	-	-	-	-	-	255	(255)	86,650			

Географиялық шоғырландыру

Топ заңнама нормаларындағы өзгерістерге байланысты тәуекелге бақылау жүргізеді және оның Топ қызметіне әсерін бағалайды. Бұл тәсіл Топқа Қазақстан Республикасындағы инвестициялық климаттың өзгеруінен болуы мүмкін залалды барынша азайтуға мүмкіндік береді.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың Қазақстаннан тыс дебиторлық берешегінің шоғырлануы тиісінше 91,8 % және 76,0 % құрады.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың Қазақстаннан тыс кредиторлық берешегінің шоғырлануы тиісінше 99,8 % және 93,8 % құрады.

Топтың дебиторлық және кредиторлық берешектен басқа барлық қаржы активтері мен міндеттемелері Қазақстанда орналасқан.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі — нақты төлеу мерзімі келгенде қаржы құралдарына байланысты міндеттемелерді өтеу үшін қаражат алу кезінде қыындықтар тұындау тәуекелі.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың пайыз есептелетін активтері мен міндеттемелері болған жоқ.

2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанындағы ахуал бойынша Топтың өтімділік тәуекелінің тұындауына әкелуі мүмкін елеулі қаржы міндеттемелері болған жоқ.

«Марш (Страховые Брокеры)» Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мын Қазақстандық теңгемен)

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекелге пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі, валюталық тәуекел және Топ ұшырауы мүмкін басқа да баға тәуекелдері кіреді. 2016 жылмен салыстырғанда 2017 жылы Топта осы тәуекелдердің құрамы мен оларды бағалау және басқару әдістерінде өзгерістер болған жоқ.

Топ қаражат тартпайтындықтан және пайыз есептелеңін кредиттері болмағандықтан, пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне ұшырамайды.

Топ Басшылығы Топ пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі бойынша елеулі тәуекелге және ақша ағындарына қатысты тиісті тәуекелге ұшырамайды деп есептейді. Басшылық Топтың қаржы қызыметінің ағымдағы нәтижелерін бақылайды, пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне қатысты Топтың осалдығын және оның Топ пайдасына әсерін бағалайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел валюталардың айырбас бағамының өзгеруіне байланысты қаржы құралы құнының өзгеру тәуекелін білдіреді. Топтың қаржы жағдайы және ақша ағындары шетел валюталарының айырбас бағамының құбылуы әсеріне ұшырауға бейім.

Топ валюталық тәуекелді айырбас бағамының құбылуына және басқа да макроэкономикалық индикаторларға жүйелі түрде мониторинг жүргізу арқылы ашық валюталық позицияны қадағалау жолымен басқарады.

Топтың валюталық тәуекелінің деңгейі туралы ақпарат төменде берілген:

	АҚШ		Евро	Фунт	
	доллары	1 АҚШ		стерлинг	2017 жылғы
	Тенге	доллары = 332,33 тенге	1 Евро = 398,23 тенге	1 Фунт = 31 желтоқсан	Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРИ:					
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	674,989	66,759	-	-	741,748
Дебиторлық берешек	24,086	265,102	3,845	1,189	294,222
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	699,075	331,861	3,845	1,189	1,035,970
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРИ:					
Кредиторлық берешек	97	-	1,693	39,340	41,130
Басқа міндеттемелер	84,197	-	-	-	84,197
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	84,294	-	1,693	39,340	125,327
АШЫҚ БАЛАНСТЫҚ ПОЗИЦИЯ	614,635	331,861	2,152	(38,151)	910,643

**«Марш (Страховые Брокеры)»
Жауапкершілігі Шектеулі Серіктестігі**

2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
Шоғырландырылған Қаржы Есептілігіне Ескертүлер (Жалғасы)
(басқасы көрсетілмесе, мың Қазақстандық теңгемен)

	АҚШ доллары 1 АҚШ доллары = Тенге 333,29 тенге	Евро 1 Евро = 348,83 тенге	Фунт стерлинг 1 Фунт = 31 желтоқсан Барлығы	2016 жылғы 1 Фунт = 31 желтоқсан Барлығы
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРИ:				
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	967,083	3,889	-	970,972
Дебиторлық берешек	19,847	55,350	10,367	86,650
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРИНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	986,930	59,239	10,367	1,086
1,057,622				
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРИ:				
Кредиторлық берешек	1,820	558	946	27,856
Басқа міндеттемелер	32,818	-	-	31,180
32,818				
ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ ЖИЫНТЫҒЫ	34,638	558	946	27,856
63,998				
АШЫҚ БАЛАНСТЫҚ ПОЗИЦИЯ	952,292	58,681	9,421	(26,770)
993,624				

Валюталық тәуекелге сезімталдықты талдау

Төмендегі кестеде АҚШ доллары мен еуро бағамының теңгеге қатысты көтерілуі мен түсүіне Топ сезімталдығының талдауы берілген. Берілген сезімталдық деңгейі Топтың негізгі басқарушы персоналы үшін валюталық тәуекелдер туралы есептер жасағанда Топ ішінде қолданылады және Топ басшылығының валюта бағамдарының ықтимал өзгерістерін бағалауды болып табылады. Сезімталдықты талдауда айырбастағанда 2017 және 2016 жылдардың 31 желтоқсанында +20/-20 %-ға өзгертілген бағамдар қолданылатын кезең соңында болған шетел валютасындағы сомалар ғана қамтылған.

	2017 жылғы 31 желтоқсан		2016 жылғы 31 желтоқсан	
	тенге/ АҚШ доллары +20 %	тенге/ АҚШ доллары -20 %	тенге/ АҚШ доллары +20 %	тенге/ АҚШ доллары -20 %
Пайдаға не залалға және қатысушы капиталына әсері	66,372	(66,372)	11,736	(11,736)
	2017 жылғы 31 желтоқсан	2016 жылғы 31 желтоқсан		
	тенге/ евро +20 %	тенге/ евро -20 %	тенге/ евро +20 %	тенге/ евро -20 %
Пайдаға не залалға және қатысушы капиталына әсері	430	(430)	1,884	(1,884)

Баға тәуекелі

Топ үлестік құнды қағаздарға салынған қаржыға қатысты баға тәуекеліне ұшырамайды, себебі ол осы құралдармен сауда операцияларын жүргізбейді.

18. ЕСЕПТІК КЕЗЕҢ АЯҚТАЛҒАННАН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Шоғырландырылған қаржы есептілігіне қол қойылған күні Басшылық қосымша ашып көрсетуді талап ететін оқиға ретінде белгілейтін қандай да бір оқиға болған жоқ.